Indicele EY Future Consumer: Consumatorii își pierd încrederea și se îndepărtează de branduri pe fondul crizei legate de costul vieții

- **94% dintre consumatori sunt îngrijorați de creșterea costului vieții**
- **Preocupările pentru sănătate cresc cu 7 puncte procentuale**
- **Se erodează încrederea consumatorilor în retaileri și în companiile de produse de consum**

Consumatorii din întreaga lume continuă să își limiteze cheltuielile pe fondul evoluției provocatoare a costului vieții, 94% dintre ei fiind acum îngrijorați de creșterea costurilor de trai, în timp ce continuă să se confrunte cu inflația.

Costurile accesibile sunt în prezent principala preocupare pentru 35% dintre consumatorii respondenții la nivel global din cadrul celei de-a 12-a ediții a EY Future Consumer Index (FCI), în creștere cu 10 puncte procentuale din octombrie 2022.

Rezultatele studiului arată că, atât în țările dezvoltate, cât și în cele emergente, oamenii adoptă schimbări dramatice ale stilului lor de viață, pe termen scurt, pentru a face față perturbărilor continue. Dintre cele cinci tipuri de consumatori urmărite în funcție de interesele lor – „planeta pe primul loc”, „experiența pe primul loc”, „societatea pe primul loc”, „sănătatea pe primul loc” și „accesibilitatea pe primul loc” – „planeta pe primul loc” a înregistrat cea mai

mare scădere, de -9 puncte procentuale, de la 25% la 16%, ceea ce reafirmă schimbarea adoptată de consumatori pentru a prioritiza accesibilitatea, considerând acum că sustenabilitatea este mai puțin importantă.

Grupul de consumatori care prioritizează „sănătatea pe primul loc” a crescut cu 7 puncte procentuale, de la 17%, la 24%, din octombrie 2022, devenind al doilea segment ca mărime, după cei care vizează costurile cât mai accesibile, pentru prima dată. Această creștere semnificativă indică faptul că nevoile individuale sunt reprioritizate în detrimentul eforturilor colective, consumatorii concentrându-se pe propriile finanțe, sănătate și nivel de stres. De asemenea, primul grup al planetei, China, a scăzut cu 17 puncte procentuale (de la 35%, la 18%), în timp ce preocupările legate de costurile accesibile au crescut cu 14%.

Consumatorii se îndepărtează de branduri în căutarea soluțiilor accesibile economic

În condițiile în care incertitudinile economice actuale nu dau semne de atenuare, 92% dintre respondenți sunt îngrijorați de economia țării lor, iar 39% se așteaptă ca situația să se înrăutățească în următoarele șase luni. Consumatorii intervievați iau măsuri pentru a reduce cheltuielile în multe domenii ale vieții lor, mai mult de o treime (36%) plănuind să cheltuiască mai puțin pe haine, 44% se așteaptă să cumpere mai puțină mâncare la pachet și aproape jumătate (49%) plănuiesc să cheltuiască doar pe produse esențiale. De asemenea, achiziționarea produselor esențiale rămâne o provocare pentru mulți dintre consumatorii respondenți. Mai mult de trei sferturi (79%) consideră că prețurile la alimente au crescut în ultimele trei-patru luni, iar 74% au observat că unele branduri au redus dimensiunile pachetelor fără a reflecta aceasta și în preț, ceea ce este cunoscut sub numele de *shrinkflation*.

Studiul arată că brandurile vestimentare nu mai sunt

considerate de majoritatea consumatorilor ca singura modalitate de comunicare a statutului, întrucât 62% dintre respondenții la nivel global declară că nu mai simt nevoia să țină pasul cu ultimele tendințe în materie de modă, iar jumătate dintre ei ar lua în considerare acum o marcă privată pentru îmbrăcăminte, încălțăminte și accesorii. O proporție mare (67%) preferă acum să își repare bunurile, în loc să le înlocuiască, ceea ce pune în discuție dorința tradițională a consumatorilor de a deține întotdeauna cele mai noi lucruri. 55% dintre consumatorii de la nivel mondial spun că brandurile nu mai sunt importante.

Georgiana Iancu, Partener, coordonator al practicii de Impozite indirecte și liderul sectorului de Retail și Produse de Consum, EY România: *„Consumatorii rămân rezilienți pentru a face față presiunilor legate de costul vieții, amplificate de contextul inflaționist. Vedem o regândire a stilului de viață pentru a face loc cheltuielilor esențiale. În același timp, bazându-se și pe lecțiile învățate în pandemie, consumatorii sunt deja utilizatori obișnuiți ai tehnologiei digitale, devenind din ce în ce mai dependenți de aceasta pentru a-și ușura viața, a economisi bani, timp, a lucra de acasă și a-și reduce impactul asupra mediului. Astfel, brandurile vor trebui să-și regândească strategia, pentru a nu pierde din cota de piață și a rămâne în competiție, adresând preocupările primare ale consumatorului: accesibilitatea și sănătatea pe primul loc”.*

Tehnologia face parte intrinsecă din viața consumatorului

Indicele EY Future Consumer Index arată că aproape jumătate (46%) dintre consumatorii respondenți se bazează pe tehnologie pentru a-și gestiona viața de zi cu zi. Această încredere tot mai mare în tehnologie, precum și rezultatele și recomandările acesteia, influențează, de asemenea, deciziile de cumpărare și consumul general. În ceea ce privește tehnologiile principale, datele relevă că aproape jumătate dintre consumatorii respondenți (46%) au utilizat servicii de livrare online de

alimente în ultimele trei luni, o creștere de 12 puncte procentuale din iunie 2022. 53% dintre respondenți au socializat cu prietenii și familia prin intermediul platformelor video, o creștere semnificativă de 14 puncte procentuale față de iunie 2022, iar 62% utilizează acum canale streaming audio, o creștere uriașă de 17 puncte procentuale față de iunie 2022. Tehnologiile emergente au înregistrat, de asemenea, o creștere bruscă, cu un număr mai mult decât dublu de consumatori la nivel global care utilizează acum platforme virtuale cu mai mulți utilizatori în comparație cu iunie 2022. În special, 66% dintre respondenți au declarat că sunt dispuși să își partajeze datele în schimbul unor alternative mai ieftine.

Reîncadrarea fiscală a indemnizațiilor acordate angajaților sub forma indemnizației de delegare, detașare, indemnizației specifice și detașării transnaționale, a prestației suplimentare acordate în baza clauzei de mobilitate

Autor: Dobrinescu Dobrev SCA

În data de 9 mai 2023 a fost publicat în Monitorul Oficial nr. 395 Ordinul nr. 874/1429/2023 privind aprobarea procedurii de aplicare a prevederilor art. IV alin. (1) şi (2) din Legea nr. 72/2022 pentru anularea unor obligaţii fiscale şi pentru modificarea unor acte normative.

Amintim că articolul IV din Legea nr. 72/2022 prevede că **reîncadrarea fiscală a sumelor acordate sub forma indemnizaţiei de delegare, a indemnizaţiei de detaşare, inclusiv a indemnizaţiei specifice detaşării transnaţionale, a prestaţiei suplimentare acordate în baza clauzei de mobilitate, primite de salariaţi, poate fi realizată de organele fiscale (ANAF), în urma controalelor efectuate de organele competente ale Inspecției Muncii.**

Astfel, inspecția Muncii, prin ITM, are obligativitatea verificării naturii veniturilor acordate sub forma indemnizației de delegare/ detașare, inclusiv a indemnizației specifice detașării transnaționale, prestației suplimentare acordate în baza clauzei de mobilitate:

- fie la cererea autorităților și instituțiilor publice, precum și a oricăror alte entități;
- fie din oficiu, caz în care raportează rezultatul verificării către ANAF.

În urma controalelor efectuate, ITM încheie procese-verbale de control și, după caz, procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, care vor fi ulterior transmise către organele fiscale teritoriale ANAF în termen de 45 de zile lucrătoare de la data încheierii lor.

În urma transmiterii, ANAF selectează pe baza criteriilor de risc contribuabilii asupra cărora se vor face verificări și în baza art. 11 alin. (1) din Codul fiscal se vor efectua reîncadrări cu privire la natura veniturilor acordate salariaților sub forma indemnizației de delegare, detașare,

inclusiv a indemnizației specifice detașării transnaționale, și a prestației suplimentare acordate în baza clauzei de mobilitate.

În consecință, organele ANAF își fundamentează constatările în ceea ce privește impozitul pe venit și contribuțiile sociale ținând cont de observațiile înscrise de cei de la ITM.

În situația în care ANAF constată prin analizele de risc și a controalelor inopinate efectuate situații de delegare/detaşare/detaşare transnaţională, precum şi de acordare a prestaţiei suplimentare în baza clauzei de mobilitate, atunci va solicita ITM realizarea de verificări la respectivii contribuabili pentru confirmarea situației identificate.

În urma primirii actelor de control de la ITM, ANAF poate demara acțiuni de **inspecție fiscală** prin care să dispună, după caz, reîncadrarea fiscală a sumelor acordate salariaților sub forma indemnizației de delegare, detașare, inclusiv a indemnizației specifice detașării transnaționale, și a prestației suplimentare acordate în baza clauzei de mobilitate, luând în considerare constatările efectuate de ITM.

Acordul de liber schimb UE – Mercosur ar putea intra în vigoare anul acesta. De ce

este acest lucru important pentru companiile din România?

Autori:

- ***Mihai Petre, Director, Comerţ Internaţonal, EY România***
- ***Cosmin Dincă, Senior Manager, Comerţ Internaţional, EY România***

Încă din 2019, Uniunea Europeană și statele Mercosur (Argentina, Paraguay, Uruguay și Brazilia) au ajuns la un acord politic cu privire la crearea unui acord de liber schimb între aceste state. Având ca scop principal creșterea comerțului și a investițiilor între UE și statele Mercosur prin eliminarea sau reducerea taxelor vamale în schimbul de mărfuri, este de așteptat ca acordul să fie ratificat anul acesta, cu condiția ca toate statele să semneze ratificarea.

În prezent, bunurile originare din UE şi exportate către statele Mercosur sunt supuse la importul în aceste state la taxe vamale cuprinse între 14% și 35%. De exemplu, autoturismele și piesele de schimb (unde România excelează), chimicalele, produsele farmaceutice, produsele textile, produsele alimentare (de exemplu, vinuri, ciocolată, băuturi răcoritoare) sunt puțin tranzacționate în prezent între UE și aceste state tocmai din cauza acestor bariere tarifare mari și chiar restrictive (sub formă de măsuri de salvgardare pentru anumite produse).

În schimburile bilaterale de mărfuri cu statele Mercosur, România poate juca în continuare un rol cheie. De exemplu, potrivit datelor statistice europene, în 2022 România a exportat către Brazilia mărfuri în valoare de 179 milioane euro. De asemenea, în același an importurile României de mărfuri originare din Brazilia însumau aproximativ 442

milioane euro. Nici cu Argentina nu am stat rău, în 2022 România având exporturi către acest stat în valoare de 40 milioane euro. Schimburile bilaterale între Paraguay și Uruguay au fost nesemnificative, chiar inexistente potrivit datelor statistice furnizate de Uniunea Europeană.

Odată cu intrarea în vigoare a noului acord vor fi eliminate majoritatea barierelor tarifare (de exemplu, taxe vamale) în schimburile comerciale dintre aceste state. În acest mod, companiile europene (și, deci, inclusiv cele românești) vor putea efectua exporturi mult mai competitive către noi piețe și implicit beneficia de economii de taxe semnificative. Potrivit unui raport al Comisiei Europene, economiile cu taxele vamale de care vor beneficia companiile europene depășesc 4 miliarde de euro.

Bineînțeles, de preferințele tarifare mai sus menționate vor beneficia numai produsele considerate a fi originare. Mai precis, cele care îndeplinesc regulile de origine preferențială prevăzute de Protocolul de Origine al Acordului de liber schimb EU – Mercosur (ce poate fi consultat în prezent în stadiu de proiect pe pagina de internet a Comisiei Europene). Așadar, companiile europene ar trebui să pregătească aceste calcule din timp (având deja resursele disponibile), astfel încât, la data intrării în vigoare a Acordului, să poată beneficia la maxim de noile preferințe tarifare.

Un alt aspect important îl va reprezenta modalitatea de dovedire a originii pentru schimburile între UE și aceste state. Pentru început, pentru mărfurile originare din Mercosur și importate în UE vor fi acceptate și certificate de origine pe o perioadă tranzitorie de 3 ani de la data semnării acordului. Viceversa, companiile europene care vor dori să emită o declarație de origine la exportul către țările Mercosur vor trebui cel mai probabil să se înregistreze în Registrul Exportatorilor Înregistrați (REX) conform regulilor aplicabile în Uniunea Europeană. Sistemul REX mai este

aplicabil în prezent și în schimburile dintre UE și Canada, Marea Britanie sau Japonia și permite autocertificarea originii mărfurilor, pe baza unei autorizații obținute în prealabil de la autoritățile vamale din Statul Membru de export.

În concluzie, semnarea acordului va reprezenta un pas foarte important în relațiile comerciale dintre UE și statele Mercosur cu impact pozitiv asupra economiei românești. Exportatorii români încă au timp să se pregătească pentru implementarea noilor facilități – de exemplu – identificarea produselor acoperite de Acord, renegocierea contractelor, încheierea de noi contracte, efectuarea de calcule de origine, adaptarea sistemelor IT, identificarea autorizațiilor necesare și a condițiilor de obținere ale acestora pentru a putea dovedi originea mărfurilor tranzacționate.

EY European Attractiveness Survey: Investițiile străine directe în Europa stagnează pe fondul incertitudinii economice, iar Franța rămâne principala destinație pentru investitori

- **Investițiile străine în Franța au crescut cu 3% în 2022, iar Marea Britanie și Germania sunt următoarele cu cele**

mai bune performanțe, însă în scădere față de 2021

- **Investițiile în Europa au crescut cu 1% în 2022, dar rămân cu 7% sub nivelul de dinainte de COVID-19, iar locurile de muncă create scad cu 16% de la an la an**
- **Fluxurile ar urma să crească în 2023, deoarece planurile de investiții sunt acum mai mari decât nivelurile de dinainte de COVID-19, iar investitorii se orientează către Europa de Sud și de Est pentru reconfigurarea lanțurilor de aprovizionare**

Investițiile străine directe (ISD) în Europa au încetinit în 2022, crescând cu doar 1% față de 2021, și rămân cu 7% mai mici decât în 2019, înainte de pandemia COVID-19, potrivit studiului anual *EY European Attractiveness Survey 2023*.

Franța, Marea Britanie și Germania continuă să atragă cea mai mare parte a ISD și se mențin pe primele trei locuri, reprezentând aproximativ jumătate din totalul proiectelor. Dar în 2022 performanța lor a fost atenuată: proiectele ISD au crescut ușor, cu 3% (1.259 de proiecte) în Franța, dar au scăzut cu 6% în Marea Britanie (929) și cu 1% în Germania (832).

În ciuda semnelor că ISD în Europa își vor reveni în 2021, după pandemia COVID-19, repercusiunile războiului din Ucraina, creșterea economică slabă, întreruperea lanțului de aprovizionare, creșterea inflației și creșterea costurilor energiei au contribuit la blocarea investițiilor în Europa.

Pe parcursul anului 2022, companiile din întreaga lume au anunțat 5.962 de proiecte greenfield și de extindere în 44 de țări europene, față de 5.877 în 2021 – o creștere anuală de doar 1%, față de o creștere de 5% în 2021. Investițiile rămân cu 10% mai mici decât vârful înregistrat în 2017.

Sondajul realizat în rândul managerilor din companii a constatat că 29% dintre companiile respondente și-au amânat investițiile planificate, ca urmare directă a crizei

energetice.

Numărul total de locuri de muncă create în Europa prin investițiile străine directe a scăzut cu 16% de la an la an, ajungând la 343.634. Această scădere este un indiciu al precauției investitorilor în fața incertitudinii de pe pieţele europene. Companiile care au răspuns la chestionar au citat problemele economice legate de creșterea ratelor dobânzilor (45%), inflația ridicată (40%) și nivelul ridicat al datoriei publice (36%) ca fiind principalele trei riscuri care afectează investițiile în Europa.

Cu toate acestea, volumul mai mare de proiecte din Franța creează mai puține locuri de muncă în total (38.102) și în medie (33), decât în Marea Britanie (46.779 în total, 59 în medie), în parte din cauza costurilor salariale mai mari și a reglementărilor mai restrictive în domeniul muncii.

Există motive de optimism, deoarece 67% dintre companiile intervievate indică planuri de stabilire sau de extindere a operațiunilor în Europa în următorul an – un semn că Europa contează în planurile de afaceri actuale și viitoare, dar așteptările sunt mari în ceea ce privește atât răspunsul UE, cât și cel al statelor membre în contextul competiției globale.

Bogdan Ion, Country Managing Partner, EY România și Chief Operating Officer pentru EY Europa Centrală și de Sud-Est și Regiunea Asiei Centrale: *„România se află printre primele 15 țări din Europa în ceea ce privește numărul de proiecte ISD, cu 69 de proiecte în 2022, ceea ce reprezintă o creștere semnificativă, de 86%, față de 2021. Acesta este cel mai mare număr de proiecte ISD în România din 2019. Ţara noastră devine un actor principal în ansamblul european şi în ceea ce privește investițiile străine în sectorul producţiei de semiconductori: locul 9 la nivel european cu privire la investițiile atrase în domeniul semiconductorilor. Totodată, România demonstrează că a devenit o economie matură, cu un*

potențial de creștere substanțial în viitor, situându-se pe locul patru în Europa în ceea ce privește crearea de noi locuri de muncă, înregistrând 239 de locuri de muncă create per proiect nou în 2022, după Serbia, Spania și Ungaria".

Europa de Vest rămâne destinaţia principală

Reflectând performanța stagnantă a primelor trei țări, ritmul investițiilor s-a redus și în Spania (-10%) și Belgia (-4%). Sunt țări care își reveniseră deja puternic în 2021, după ce au trecut prin cea mai gravă perioadă a pandemiei COVID-19. Pe de altă parte, Irlanda (+21%) a înregistrat o creștere substanțială, în bună parte datorită agendei sale agile, pro-business și a atractivităţii pentru corporațiile din SUA.

Investitorii se concentrează pe Europa de Sud și de Est

Una dintre cele mai notabile caracteristici ale datelor din 2022 față de cele din 2021 este creșterea proiectelor ISD în mai multe state din sudul, centrul și estul Europei, printre care Italia (+17%), Polonia (+23%), Portugalia (+24%), România (+86%) și Turcia (+22%).

Reproiectarea lanțului de aprovizionare

Pentru multe companii, reproiectarea lanțului de aprovizionare – *near-shoring* sau *friend-shoring* – rămâne o activitate în curs de desfășurare, 52% dintre companiile respondente creând modele de aprovizionare cu o bază mai mult regională, 47% *near-shoring* mai aproape de clienți și 46% relocalizând activitatea înapoi pe pieţele lor interne.

Rescrierea narațiunii

În ceea ce priveşte companiile cu sediul central în afara Europei, doar 53% dintre respondenți raportează planuri de extindere sau de înființare a operațiunilor, comparativ cu 77% dintre directorii cu sediul central în Europa.

Investițiile intraeuropene au fost aproape egale cu

investițiile din SUA în Europa în 2020. De atunci, ponderea investițiilor intraeuropene a crescut, în timp ce numărul de proiecte finanțate de investițiile din SUA a scăzut. Un alt factor de diferențiere este dimensiunea întreprinderii: mai puține întreprinderi mici și mijlocii (56%) au planuri de a investi în Europa, decât firmele mai mari (79%).

Pentru ca Europa să recupereze perioada de stagnare și planurile amânate din ultimii ani, va fi esențial să își consolideze atractivitatea pentru investitorii și inovatorii globali, în contextul concurenței din afara Europei.

Ascensiunea digitală

Cel mai important sector pentru proiectele ISD în 2022 a fost cel al software-ului și al serviciilor IT, în creștere cu 8% – dublu față de rata de creștere din 2021 – și reprezentând 20% din totalul proiectelor. Acesta a fost urmat de serviciile de business și serviciile profesionale, în creștere cu 27%. Cu toate acestea, doar 33% dintre respondenți intenționează să își majoreze investițiile în domeniul manufacturier. Îmbucurător este faptul că 64% dintre executivii respondenți se așteaptă să își mărească amprenta europeană în domeniul cercetării și dezvoltării în următorii trei ani.

Conferința de TVA. Ediția I

Detaliile evenimentului

Data și ora începerii: 12 iunie 2023, 09.30

Data și ora încheierii: 12 iunie 2023, 18.00

Locație: Facultatea de Drept, Universitatea din București, Sala Stoicescu

Adresă eveniment: Bd. Mihail Kogălniceanu nr. 36-46, sector 5, Bucureşti

Tip eveniment: In-person

Telefon: 0725356750

E-mail: office@editurasolomon

Tematică

În abordarea tematică a conferinței, ne-am propus să plecăm de la statutul TVA de impozit indirect, armonizat, cu cea mai mare pondere financiară în bugetul Uniunii Europene, pentru a continua cu interferența dintre conceptele esențiale din dreptul civil și din TVA și pentru a intra mai apoi în dezbaterea celor mai de seamă provocări legate de TVA. Vom încheia cu tendințele jurisprudențiale, atât la nivel național, cât și al CJUE și cu reformele deja propuse de Comisia Europeană pentru viitorul TVA.

Speakeri

Răzvan Dincă – prof.univ.dr., Decan, Facultatea de Drept, Universitatea din București

Alina Pohrib – Judecător, Înalta Curte de Casație și Justiție

Diana Bulancea – Judecător, Curtea de Justiție a Uniunii Europene

Georgiana Iancu – Partener | Tax & Law, Departamentul de impozite indirecte, Ernst & Young România

Cosmin Flavius Costaș – conf.univ.dr., Facultatea de Drept, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca; Partener, Costaș,

Negru & Asociații

Mihaela Tofan – prof.univ.dr., Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași

Cristian Rădulescu – Partener, TaxHouse

Mariana Vizoli – consultant fiscal independent, fost Director al Direcției Legislație TVA din cadrul Ministerului Finanțelor Publice

Ciprian Păun – conf.univ.dr., Facultatea de Științe Economice, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca; Partener, Co-head al Biroului din Cluj-Napoca al NNDKP

Raluca Rusu – Tax Partner, Popovici, Nițu, Stoica & Asociații

Vladimir Marinescu – dr., Facultatea de Drept, Universitatea de Vest din Timișoara; Tax Director, Deloitte Timișoara

Program

Programul conferinței este în curs de actualizare și va fi postat în curând.

Acreditare

Conferința este în curs de acreditare INPPA cu puncte de pregătire profesională. Punctele vor fi comunicate pe email tuturor participanților, ulterior desfășurării conferinței, potrivit metolodogiei INPPA de acordare a acestora.

Taxă de participare

Taxa de participare la lucrările conferinței este de 150 lei (TVA inclus).

Fiecare participant plătitor la conferință va primi cadou din

partea organizatorului un exemplar din lucrarea Codul de procedură fiscală. Comentariu pe articole – coordonată de Cosmin Flavius Costaș.

Cumpără bilet

Listele cu țări riscante din punct de vedere fiscal au fost actualizate. Implicații pentru companiile românești

Autor: Alina Andrei, Partener, Cabot Transfer Pricing

Autoritățile europene au actualizat listele cu jurisdicții considerate problematice din punct de vedere fiscal și al spălării banilor, astfel că firmele românești care au relații de afaceri cu parteneri străini trebuie să verifice cu atenție noile informații publicate pentru a se asigura că operațiunile pe care le desfășoară nu le generează riscuri fiscale sau obligații birocratice suplimentare.

Uniunea Europeană publică periodic două tipuri de liste cu jurisdicții fiscale considerante necooperante sau cu riscuri de spălare a banilor, iar aceste actualizări trebuie urmărite constant, în contextul în care apariția pe o astfel de listă a unui stat poate genera consecințe pentru companiile din spațiul comunitar dacă acestea derulează operațiuni cu parteneri stabiliți în astfel de state.

Un prim set de riscuri sunt cele fiscale, care țin de

imposibilitatea deducerii unor cheltuieli. Mai exact, la calculul impozitului pe profit, sunt considerate nedeductibile cheltuielile efectuate ca urmare a unor tranzacții care nu au scop economic și care sunt încheiate cu o persoană juridică situată într-un stat care, la data înregistrării cheltuielilor, este inclusă în anexa I din Lista UE a jurisdicţiilor necooperante în scopuri fiscale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

În acest caz, este vorba despre o listă întocmită și actualizată periodic de Consiliul UE, ca metodă de combatere a evaziunii fiscale și a evitării obligațiilor fiscale, pe ea fiind incluse jurisdicțiile fiscale care nu respectă criteriile europene ce țin de transparența fiscală, echitatea fiscală și punerea în aplicare a standardelor internaționale menite să împiedice erodarea bazei impozabile și transferul profiturilor.

Această listă este actualizată de două ori pe an, cea mai recentă actualizare fiind făcută chiar în luna februarie 2023, astfel că ea conține, în prezent, în Anexa 1 state precum Rusia, sau Costa Rica, dar și zone cunoscute tradițional ca „paradisuri fiscale”: Samoa Americană, Anguilla, Bahamas, Insulele Virgine Britanice, Fiji, Guam, Insulele Marshall, Palau, Panama, Rusia, Samoa, Trinidad și Tobago, Insulele Turks și Caicos, Insulele Virgine Americane, Vanuatu.

Următoarea revizuire a listei este programată pentru luna octombrie 2023, iar companiile o vor putea verifica pe pagina Consiliului (*https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/eu-list-of-non-cooperative-jurisdictions/*), cu mențiunea importantă că lista devine oficială și obligatorie în momentul în care este publicată și în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Prezența unui stat pe această listă nu generează doar riscuri fiscale pentru companiile românești care derulează afaceri cu firme stabilite acolo, o altă consecință fiind și cea legată

de depunerea anuală a a declarației privind beneficiarii reali.

Vă reamintim că, începând din 2022, raportarea beneficiarilor reali nu mai este obligatoriu să fie făcută anual decât pentru firmele care au în acționariat entități care provin fie din țări necooperante în scopuri fiscale (deci, statele care sunt incluse în Lista publicată periodic de Consiliul UE), fie din țări considerate cu risc de spălare a banilor.

Pentru verificarea statelor din această ultimă categorie există o altă listă, întocmită și actualizată periodic de Grupul de Acțiune Financiară pentru controlul spălării de bani al Consiliului UE.

Și această listă a fost actualizată în luna februarie 2023, ea fiind structurată în două secțiuni – o secțiune dedicată juridiscțiilor considerate cu risc crescut de spălare a banilor și o alta, care cuprinde statele aflate doar sub monitorizare, prezența unui stat pe oricare dintre aceste secțiuni generând obligația de declarare anuală a beneficiarilor reali pentru companiile românești care au printre acționari firme înregistrate acolo.

Lista actualizată conține în prezent, la secțiunea 1 (unde sunt invididualizate statele cu risc crescut de spălare a banilor) Coreea de Nord, Iran și Myanmar, iar în secțiunea 2 (ce menționează jurisdicțiile aflate sub monitorizare pentru riscuri de spălare a banilor): Africa de Sud, Albania, Barbados, Burkina Faso, Congo, Emiratele Arabe Unite, Filipine, Gibraltar, Haiti, Insulele Cayman, Jamaica, Iordania, Mali, Mozambic, Nigeria, Panama, Senegal, Sudanul de Sud, Syria, Tanzania, Turcia, Uganda, Yemen.

Vine, vine primăvara … și ce mai vine? Amnistia tichetelor cadou!

Autor: Diana Dănilescu, Junior Tax Consultant, Viboal FindEx

Cu toate că primăvara ne întâmpină cu un război încă în desfășurare la granițele noastre, cu cutremure devastatoare și un mediu economic incert, în așteptarea vremii frumoase, a copacilor înfloriți și a grădinilor colorate și parfumate, ne amintim cu toții de frumoasele versuri din faimoasa poezie a Smarandei Gheorghiu:

„*Vine, vine primăvara,*
Se așterne-n toată țara
Floricele pe câmpii,
Hai să le-adunăm, copii”.

Deși această strofă mă duce cu gândul la timpul liber, și nu la timpul petrecut la birou, domeniul nostru de activitate se află printre domeniile în care conceptul de *lifelong learning* prevalează, așa că versurile de mai sus și, în special, versul „Se așterne în toată țara” m-au dus cu gândul la Legea nr. 43/2023 pentru anularea unor obligații fiscale, care s-a „așternut” în toată țara de la publicarea sa în Monitorul Oficial.

Intrarea în vigoare a Legii nr. 43/2023 este menită să înlăture lacunele legislației din trecut (ce nu pot fi imputate contribuabililor!) și să îndrepte practica abuzivă a organelor fiscale cu privire la tichetele cadou acordate de anumite societăți altor persoane decât angajații proprii.

Tichetele cadou au făcut obiectul a numeroase controale ale organelor fiscale (așa-numita «operațiune Pandora»), aceste beneficii fiind reîncadrate de echipele de inspecție fiscală

din „venituri din alte surse” în „venituri din salarii”, stabilindu-se diferențe de obligații fiscale principale, precum și obligații fiscale accesorii în sarcina plătitorilor unor astfel de venituri, sumele stabilite suplimentar fiind, în unele cazuri, usturătoare.

Prin Legea nr. 43/2023 a fost adoptată amnistia fiscală privind tichetele cadou care au făcut obiectul reîncadrărilor menționate mai sus în perioada 26 mai 2006 – 31 decembrie 2020, astfel că se anulează diferențele de obligații fiscale principale și accesorii stabilite de organele fiscale ca urmare a reîncadrării veniturilor din tichete cadou obținute de către persoanele fizice de la alte persoane decât angajatorii.

Puteți citi continuarea editorialului în nr. 1/2023 al revistei Tax Magazine. Găsiți aici mai multe detalii despre abonamentele Tax Magazine.

Controlul fiscal preponderent din biroul ANAF versus controlul la sediul contribuabililor: vulnerabilitate sporită sau avantaje pentru companii?

Controalele fiscale vor fi mai numeroase, mai eficiente, mai rapide și direcționate spre anumite zone de risc datorită digitalizării administrației fiscale și a introducerii raportărilor aproape în timp real a taxelor și impozitelor. Verificările documentare sau desk audit vor fi tot mai frecvente, având în vedere că trebuie să atingă ținta de 60% din totalul controalelor fiscale, conform Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR). Este vorba de o reformă fundamentală a modului în care se efectuează inspecția fiscală, iar implicațiile pentru contribuabili vor fi semnificative. Vor aduce aceste schimbări o vulnerabilitate sporită sau mai multe avantaje pentru companii? Aceste aspecte au fost analizate în a XIX-a ediție a Conferinței Anuale de Taxe PwC România în cadrul unei dezbateri în care au fost prezentate argumentele pro și contra în privința efectelor acestor schimbări asupra contribuabililor.

Dan Dascălu, Partener, D&B David și Baias: „Dezbaterea noastră a sintetizat starea actuală a controlului fiscal și impactul viitor al recentei sale reforme, pe dimensiunile procedural și substanțial fiscale (TVA, prețuri de transfer și impozite directe). Aceasta, întrucât verificarea documentară – o formă «blitz» de control fiscal cu puține garanții și certitudini pentru contribuabili – se va generaliza. Mult așteptata transparentizare a analizei de risc nu va avea loc imediat, iar concretizarea rezultatelor sale pentru contribuabil este incertă. Problemele de drept fiscal nu vor fi mult diferite față de cele de astăzi, controlul fiscal va fi mai eficient și

transparent, dar rămâne grija pentru documentare, pentru a nu exista discrepanțe între contabilitate și declarații, mai ales în contextul extinderii digitalizării. Transparența și accesul la informație înseamnă că noul tip de control va fi mai direcționat spre zonele de risc, dar și susceptibil de a identifica mult mai multe chestiuni fiscale. În zona de impozitare cu reținere la sursă au avut loc o serie de reîncadrări, iar la impozitul pe profit sunt vizate facilitățile fiscale, fiind de așteptat să fie extinse. Substanța economică a tranzacțiilor, beneficiarul final și certificatul de rezidență fiscală sunt subiecte de avut în vedere și pe viitor”.

Îngrijorări prezente și viitoare ocazionate de tendința de generalizare a verificării documentare și de alte noutăți în domeniul controlului fiscal

Mihaela Ragea, Avocat Senior, D&B David și Baias: „Legal reglementată încă din 2011, verificarea documentară s-a derulat și de către DGAF pe baza de ordin al Președintelui ANAF, până la consacrarea sa legală în decembrie 2022. Orice înștiințare de predare a unor documente sau de transmitere a altor informații poate constitui, în practică, începutul unei verificări documentare. Ea se finalizează cu o decizie de impunere sub rezerva verificării ulterioare, care este însă executorie, creând și o stare de incertitudine pentru contribuabil care nu știe nici dacă, nici când va fi supus unei inspecții fiscale. Legea nu prevede o durată maximă de efectuare și, deci, nici sancțiuni pentru depășirea unui asemenea termen. La alegerea unui contribuabil pentru inspecție fiscală stă o analiză de risc, dar, din păcate, dispozițiile legale sunt neclare în a preciza care sunt acele criterii de risc și mai ales procedura de determinare a riscului, neputând fi contestată de contribuabil. Rămân surprinzătoare și unele tendințe recente a organelor fiscale de selectare și verificare a acelor contribuabili din categorii puternic afectate de măsurile luate de autorități pe

timpul pandemiei de Covid-19, în special în *real estate* și *farma*. În urma efectuării acestor controale, organele fiscale au contestat baza de impozitare în operațiuni cu terții. Ne așteptăm ca aceste controale să se extindă și în alte sectoare, precum horeca, turism și retail. Pe de altă parte, menționăm și **intensificarea verificării situațiilor fiscale personale, și pentru această categorie** introducându-se verificarea documentară".

Puteți citi continuarea articolului în nr. 1/2023 al revistei Tax Magazine. Găsiți aici mai multe detalii despre abonamentele Tax Magazine.

Raportul EY Global Wealth Research Report: Apetitul milenialilor europeni pentru investiții mai riscante pe piața volatilă actuală este mai mare decât cel al grupurilor de vârstă mai mari

- **Apetitul pentru risc al investitorilor europeni din generația Millenials este de 1,5 ori mai mare decât al generației baby boomers, pe fondul unei piețe volatile și este însoțit de un apetit mai mare pentru schimbarea furnizorilor de servicii de gestionare a averii sau pentru mutarea activă a banilor**

- **40% dintre investitorii privați din Europa susțin că gestionarea averii a devenit mai complexă în ultimii doi ani, protecția averii și gestionarea inflației fiind prioritare**
- **Atunci când au nevoie de consultanță, aproape jumătate (47%) dintre clienții europeni ai administratorilor de averi private optează pentru sesiuni virtuale (în creștere de la 14% în 2021), urmați de 30% care preferă interacțiunea față în față (în scădere de la 33% în 2021), în timp ce 23% se orientează către internet (în creștere de la 18% în 2021)**

Apetitul investitorilor europeni „mileniali” (cei născuți între 1981 și 1996) de a face investiții mai riscante pe fondul volatilității pieței este mai mare decât cel al generațiilor de dinaintea lor, potrivit raportului EY Global Wealth Research Report 2023, deoarece investitorii mai tineri răspund mai activ la evenimentele externe din piață și sunt influențați de acestea.

Raportul, care a intervievat peste 2.600 dintre clienții companiilor care administrează averi personale la nivel global, inclusiv 600 din Europa, a constatat că peste o treime dintre milenialii europeni (38%) aleg investiții mai riscante, comparativ cu doar un sfert (24%) dintre „baby boomeri” (cei născuți între 1946 și 1964). Acest lucru se întâmplă în ciuda faptului că peste jumătate (57%) dintre milenialii intervievați au declarat că nevoile lor de investiții au devenit mai complexe (față de 35% dintre cei din generația „baby boom”). Un procent de35% dintre ei recunosc că nu se întâlnesc suficient de des cu consilierul lor pentru a-și revizui obiectivele, ceea ce îi face să fie mai puțin pregătiți (o cifră care scade la 20% în rândul celor din generația „baby boom”).

Peter Latos, Partener, liderul departamentelor de Consultanţă, Strategie şi Tranzacţii, EY România: *„Deși investitorii europeni din generația milenialilor au un apetit pentru risc*

mai ridicat decât cei din generația baby boom, aceștia apelează mai rar la consultanță din partea consilierului lor financiar, în ciuda faptului că nevoile lor de investiții au devenit mai complexe în ultimii ani. Timpul va arăta ce impact au aceste comportamente asupra creării de avere pe termen lung pentru investitorii mileniali. Raportul subliniază, de asemenea, provocarea consilierilor care administrează averi personale de a păstra investitorii europeni din generația milenialilor, care sunt de două ori mai predispuși să schimbe furnizorii sau să mute banii decât cei din generația baby boomers".

Apetitul pentru consultanță crește

Pe fondul incertitudinii economice prelungite, cererea de consiliere profesională pentru interpretarea șocurilor economice, de piață și politice este în prezent crescută pentru mulți investitori. Cu toate acestea, cererea europeană este în urma mediei mondiale. Sondajul a arătat că 38% dintre milenialii europeni și 34% dintre cei din generația „boomers" caută în mod activ sfaturi de la consilierul lor financiar ca răspuns la instabilitatea sau incertitudinea politică, comparativ cu 42% și, respectiv, 33% la nivel global.

De asemenea, sondajul a constatat că mai mult de jumătate (51%) dintre milenialii europeni caută în mod regulat consultanță financiară independentă suplimentară ca răspuns la volatilitatea portofoliului, comparativ cu 58% în cadrul acestui grup de vârstă la nivel global.

În ceea ce privește canalele preferate pentru a primi consultanță, 47% dintre toți investitorii europeni caută să vorbească cu consilierii în mod virtual, 30% optează pentru interacțiunea față în față, iar 23% se orientează către internet sau aplicații. Acest lucru s-a schimbat de la precedentul raport EY Global Wealth Research Report din 2021, care a constatat că 14% dintre clienții europeni de averi private preferau consilierea virtuală, 33% preferau

interacțiunea față în față, iar 18% se uitau la internet sau aplicații.

Investitorii mileniali aleg să își mute mai des banii

Raportul a constatat, de asemenea, că apetitul de a schimba sau de a muta banii de la un administrator la altul este cel mai mare în cazul investitorilor mai tineri. S-a constatat că milenialii de pe piețele europene sunt de peste două ori mai predispuși să schimbe, să adauge un nou administrator sau să mute banii (71%), decât cei din generația baby boom (32%). Acest lucru este similar la nivel global, unde 73% dintre investitorii mileniali intenționează să schimbe, să adauge un nou administrator sau să mute bani de la furnizorul lor actual de gestionare a averii în următorii trei ani, comparativ cu 29% dintre baby boomeri.

Investițiile în clase de active mai noi – cum ar fi FinTech, digital și cripto – sunt în creștere, iar clienții europeni de averi private se orientează către piața FinTech și cea a alternativelor. Cererea de consultanță profesională pentru aceste clase de active este, de asemenea, mai mare decât în domeniile tradiționale, iar angajamentul investitorilor față de FinTech-uri este așteptat să crească cu 12% în următorii trei ani.

Hotărâre CJUE referitoare la calitatea de persoană impozabilă a membrilor unei

asocieri în participațiune. Riscuri de greșită interpretare

Autor: Luisiana Dobrinescu, Managing Partner, Dobrinescu Dobrev SCA

Am parcurs recent hotărârea CJUE în cauza C-519/21, *ASA împotriva DGRFP Cluj,* și m-am îngrijorat de concluziile greșite la care putem ajunge, urmând orbește decizia Curții.

Situația de fapt

Cauza a vizat situația a 4 persoane fizice care, asociindu-se în participațiune, au dezvoltat un proiect imobiliar. Două dintre acestea au contribuit la asociere cu terenul, iar celelalte două, cu fondurile necesare construcției. Autorizațiile de construire și organizarea șantierului au fost în sarcina acestora din urmă.

Proprietarele terenului au fost și cele care au înstrăinat, conform contractelor de vânzare încheiate în formă notarială, apartamentele rezultate. În consecință, autoritățile fiscale le-au considerat persoane impozabile și au calculat în sarcina acestora TVA-ul colectat.

Întrebările adresate Curții

În contextul în care asocierea nu a fost înregistrată la autoritatea fiscală competentă, prima întrebare adresată Curții a vizat calitatea de „persoane impozabile” și a celorlalte două asociate, care au contribuit cu fondurile necesare construcției.

Cea de-a doua întrebare a vizat dreptul de deducere pe care persoanele obligate la plata taxei (proprietarele terenului)

l-ar putea exercita în baza facturilor primite și achitate de celelalte două membre ale asocierii.

Considerentele și concluziile Curții

Având în vedere că în contractele de vânzare încheiate la notar se stipula că beneficiul din vânzare urma să intre în patrimoniul primelor două asociate, proprietare ale terenului și ale apartamentelor, fără nicio mențiune cu privire la celelalte două asociate și nici la contractul de asociere, CJUE a concluzionat că nu se poate considera, în ceea ce privește livrarea bunurilor imobile, că celelalte două asociate au desfășurat în mod independent o activitate economică, astfel încât ele nu au calitatea de „persoană impozabilă”.

În ceea ce privește cea de-a doua întrebare, concluzia CJUE a fost în sensul că principiul proporționalității și principiul neutralității fiscale nu impun acordarea dreptului de deducere unui asociat în cadrul unei asocieri în participațiune, atunci când aceasta nu dispune de o factură emisă pe numele său, ci pe numele altui asociat, principalul motiv constând în lipsa unor probe obiective că bunurile și serviciile i-au fost efectiv furnizate în scopul propriilor operațiuni supuse TVA-ului.

Observații personale

Hotărârea Curții, dar și considerentele pe care aceasta se bazează, duc la o primă concluzie că CJUE nu a perceput nuanțele juridice specifice unei asocieri în participațiune încheiate potrivit dreptului român și nici regulile civile privind dobândirea calității de proprietar asupra unor imobile, în funcție de proprietatea asupra terenului sau de existența altui drept real în baza căruia se obține autorizația de construire și se construiesc imobilele.

Mai mult, nu putem interpreta hotărârea Curții (mai ales pe prima întrebare) în sensul că o persoană care acționează prin

mandatar își pierde calitatea de persoană impozabilă. Prin simpla asociere în vederea derulării unei activități economice și de la primul demers efectuat în acest scop, membrii asocierii își arată intenția de a derula activitate economică într-o formă participativă.

Este adevărat că asocierea în participațiune, neavând personalitate juridică distinctă nu dă reprezintă o persoană impozabilă distinctă, în accepțiunea TVA. Particularitățile juridice ale acestei forme asociative au generat mențiuni speciale cu privire la acestea în Codul fiscal român, conform cărora drepturile și obligațiile din perspectiva TVA trebuie să și le asume o singură persoană, cunoscut ca asociat prim sau ca lider al asocierii. Practic, Codul fiscal român urmează sub acest aspect regulile instituite de Directiva de TVA pentru grupul fiscal unic.

Având în vedere că în considerentele hotărârii CJUE nu se menționează nimic despre eventuala evidență contabilă ținută de cele patru asociate și nici de modalitatea de decontare între acestea, nu o considerăm o hotărâre de referință pentru asocierile în participațiune.

Această hotărâre atrage însă atenția asupra dificultăților care pot apărea în funcționarea unei asocieri în participațiune, de necesitatea respectării unor reguli stricte în cadrul acestora și nu în ultimul rând, de importanța mențiunilor ce trebuie efectuate în actele translative de proprietate.

Conform legislației românești, în cadrul unei asocieri, doar un membru este desemnat ca lider, acesta preluând atât obligațiile fiscale, cât și drepturile corelative. De cele mai multe ori însă, asocierile în participațiune constituite între persoane juridice/fizice române pun probleme în practică întrucât fiecare dintre părți acționează independent una față de cealaltă, primind facturi și emițând facturi în nume propriu. Altfel spus, asociații combină nepermis regulile de

lucru în asociere cu cele de părți independente.